Van:	MetenWeten Westerveld
Onderwerp:	Jaarverslag 2021 Meten=Weten
Datum:	maandag 12 september 2022 11:38:12
Bijlagen:	Jaarverslag Meten = weten 2021 paq.pdf

Geachte leden,

Met veel genoegen stuur ik u hierbij het jaarverslag 2021 van Meten=Weten.

U kunt het downloaden of openen met onderstaande online blader link
https://indd.adobe.com/view/91ba6751-c2aa-48e7-9c30-b9517c61fa29

Vriendelijke groet,

A. van Loon

secretaris Meten=Weten

Jaarverslag

METEN = WETEN

2021

VOOR EEN GEZONDE
LEEFOMGEVING
ZONDER PESTICIDEN

METEN = WETEN

Insecten zingen
ronkende tractor het werd
oorverdovend stil

Tekst **Joke Kolthoff & Alok van Loon**
Vormgeving **Merlijn Enserink**
Omslag **schilderij 'Tulpen' van Margriet Steenbergen uit Dwingeloo**
Website **www.metenweten.com**
E-mail **metenwetenwesterveld@gmail.com**
Telefoon **0521 59 22 97**

INLEIDING

Meten=Weten bestaat nu bijna vier jaar. Terugkijkend is het goed om te zien hoe een groep mensen, die elkaar niet of nauwelijks kenden, binnen zo'n korte tijd zoveel werk heeft verzet en een geoliede organisatie tot stand wist te brengen. De bonte verzameling Westervelders die in oktober 2018 met elkaar tijdens een woelige vergadering besloot om dan maar zélf pesticiden te gaan meten is een hecht en professioneel team geworden.

Het jaar 2021 was een corona jaar met beperkingen. We konden vaak niet fysiek bij elkaar komen en vergaderden per zoom. 2021 was ook het jaar van de parlementsverkiezingen en een eindeloos durende formatie waardoor er op landelijk niveau weinig politieke beweging was. Voor het kernteam van Meten=Weten was het vooral een jaar van 'doorbuffelen'. Er is gewerkt aan het opzetten van een degelijke organisatie met een goede ledenadministratie en solide boekhouding. De werkgroep Meten deed de voorbereiding van een ambitieus nieuw project *Schone Sier* [1] dat in 2022 startte en schreef hard aan het verslag van 3 jaar meetresultaten. De juridische werkgroep ploegde door wetten, handhavingsverzoeken en rechtszaken, en de PR-groep ontwikkelde een communicatiestrategie.

Maar 2021 was ook een jaar van teleurstelling en ergernis over de houding van de provincie. Over het Programma Duurzame Bollenteelt waar bij de voorbereiding alleen de bollensector aan tafel zat en burgers buiten de deur werden gehouden.

2021 bleek eveneens het jaar van stilte voor de storm. Want meteen al de eerste week van januari 2022 moesten we alle zeilen bijzetten bij de lancering van ons rapport over drie jaar meetresultaten, het ronde tafelgesprek gewasbescherming met leden van de Tweede Kamer en de start van het project *Schone Sier* met de enorme donatie van de Fred Foundation. In juni 2022 werden we de Drentse winnaar van de Duurzame Dertig van Mediahuis Noord waarmee we €50.000 aan advertentiebudget wonnen. Hoe 2022 verder gaat leest u in ons volgende jaarverslag.

Meten=Weten gaat vol goede moed en zeer gemotiveerd verder. Omdat we geen andere keus hebben dan op te komen voor een gezonde leefomgeving zonder pesticiden, voor de natuur en de biodiversiteit, voor een leefbare wereld voor onze kinderen en kleinkinderen. En dat doen we vriendelijk en vastberaden.

10 augustus 2022
Alok van Loon
Joke Kolthoff

[1] www.metenweten.com/post/meten-weten-start-met-project-schone-sier

ORGANISATIE

STRUCTUUR VAN DE VERENIGING

A. Bestuur
Het bestuur bestaat uit vier personen en draagt de eindverantwoordelijkheid voor de gang van zaken binnen Meten=Weten.

B. RM
De dagelijkse leiding ligt in handen van de "Ronkende Motor", in 2021 een team van negen personen met ieder hun eigen expertise. Dit team is de motor van Meten=Weten, het zet de strategie uit, neemt in consensus besluiten en voert werkzaamheden en activiteiten uit. Alle bestuursleden maken deel uit van de Ronkende Motor. De RM vergadert één keer in de twee weken op vrijdag en kwam in 2021 tweeëntwintig keer fysiek dan wel per zoom bij elkaar. RM-leden hebben allen hun eigen specialisme. De werkzaamheden binnen Meten=Weten zijn grofweg in vijf domeinen te verdelen:

1 metingen en wetenschap
2 recht en handhaving
3 communicatie en PR
4 politiek en archief.
5 administratief en financieel

Deze vijf disciplines zorgen voor een samenhangende aanpak om zaken aan de orde te stellen.

C. Kerngroep
De kerngroep bestaat uit vrijwilligers met specifieke kennis en vaardigheden die waar nodig de RM ondersteunen met advies en daad. De meeste zitten in een werkgroep zoals de juridische werkgroep, de meetgroep, de politieke groep en de PR-groep.

Alle mensen die voor Meten=Weten werken doen dit als vrijwilliger en zijn onbezoldigd.

Ronkende Motor

BESTUUR		
Rob Chrispijn	2019 – heden	(voorzitter M=W, mycoloog en werkt mee met creatieve communicatie zoals lied, filmpjes, foto's)
Guido Nijland	2019 – heden	(voorzitter RM en coördinator van de werkgroep meten&wetenschap)
Alok van Loon	2019 – heden	(coördinatie, communicatie en PR)
Willem Bijmholt	2019 – heden	(penningmeester, ledenadministratie en financiën)
LEDEN		
Henk Baptist	2019 - heden	(ecoloog en juridische zaken)
Jos Verheul	2019 - okt '21	(land en bodemdeskundige)
Martje Verf	2019 - maart '22	(bioloog, juridische zaken)
Dick van Dijk	2020 - heden	(veearts gespecialiseerd in Ctgb, NVWA , RIVM)
Joke Kolthoff	2021 - heden	(politiek specialist)
Marjo Kroese	dec '21 – heden	(communicatiedeskundige)

Ledengroei
Voor de vereniging Meten=Weten was 2021 een succesvol jaar. We groeiden van 584 in 2020 naar 726 leden. Ongeveer 65 % woont in de gemeente Westerveld, de overige leden wonen elders, verspreid over het hele land.

Deskundigheidsbevordering
Hoe groter we worden, hoe meer behoefte er is aan professionalisering van de organisatie en bijscholing van het kernteam.

- Bij de ALV van 11 oktober bood een jonge communicatiewetenschapper aan om mee te helpen met de politieke beïnvloeding. Inmiddels werkt deze communicatiewetenschapper als vrijwilliger met ons mee en zit zij o.a. in de werkgroep politiek. Het team kreeg een bijscholing van een lobbyist van Natuurmonumenten over de kunst van de politieke beïnvloeding.
- Bovengenoemde communicatiewetenschapper adviseert nu ook het PR-team, dat werd onderricht in de basisbeginselen over hoe je een organisatie-identiteit kunt opbouwen.
- Ook hadden we een expert meeting over juridische mogelijkheden in het kader van onze doelstellingen met Anne de Vries, jurist gespecialiseerd in milieu- en omgevingsrecht.

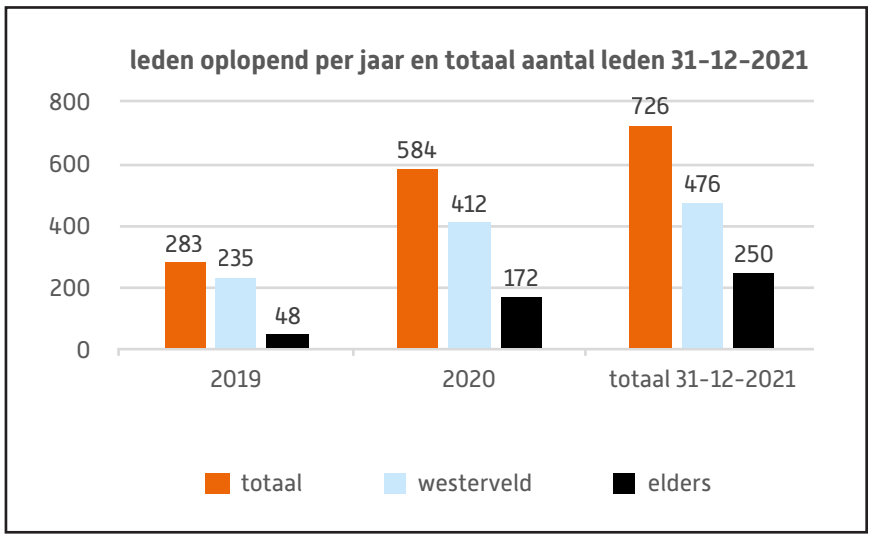

Nieuwsbrief
De vereniging informeert haar leden regelmatig over alle activiteiten via de Nieuwsbrief. In 2021 zijn er zeven nieuwsbrieven verstuurd.

ALV
Vanwege corona was er slechts één ALV op 11 oktober in Ons Dorpshuis in Wilhelminaoord, waar ongeveer 60 leden aanwezig waren.

Samenwerking en contacten
Meten=Weten werkt samen met diverse andere organisaties zoals:

- PAN Nederland (Pesticide Action Network). Deze NGO heeft veel kennis over bestrijdingsmiddelen, doet zelf ook onderzoek, o.a. naar planten in grote bloemisterijketens en pesticiden restanten op fruit en groente
- PAN Europe
- Milieudefensie Westerveld
- Stichting Bollenboos
- Natuurmonumenten
- Parkinson Vereniging
- Brabants Burger Platform

We maakten kennis en wisselden informatie uit met de Werkgroep Schone Bollenteelt in Midden-Drenthe. In de gemeente Midden-Drenthe is het areaal bollenteelt schrikbarend hoog.

METINGEN EN WETENSCHAP

De metingen in het veld zijn de basis van al onze activiteiten. Ecoloog Guido Nijland en zijn ploeg hebben in 2021 even pas op de plaats gemaakt, ook ter voorbereiding van het grote project *Schone Sier* dat in 2022 begint. Er zijn acht metingen uitgevoerd in o.a. tuinen en natuurgebieden in Drenthe en daarbuiten. Daardoor is meer inzicht verkregen in de verspreiding van bestrijdingsmiddelen in de directe omgeving van deze plekken.

We hebben onze meetmethodes uitgebreid met de aanschaf van een luchtfilter. Deze werd 23 juli 2021geplaatst in een natuurgebied. De luchtfilter meet in de natuurlijke luchtstromen. We kunnen daarmee in kaart brengen welke totale jaarrond belasting (9 perioden van 6 weken) er is op de nabije omgeving. Een ander voordeel is dat een luchtfilter glyfosaat en AMPA [2] kan meten.
De uitkomsten van de metingen worden gebruikt om meer inzicht te krijgen in de verspreiding en effecten van bestrijdingsmiddelen omdat er tot nog toe weinig onderzoek naar gedaan is. De resultaten van ons onderzoek worden gebruikt als onderbouwing

a. van onze doelstellingen,
b. bij rechtszaken en handhavingsverzoeken,
c. bij gesprekken met overheden, politici, landbouworganisaties om de transitie naar een noodzakelijke pesticidevrije landbouw te ondersteunen.

De monstername wordt gedaan door een vaste groep vrijwilligers van Meten=Weten. Zij hebben de expertise om volgens correct protocol monsters te nemen. De chemische analyse van vegetatie en bodemmonsters wordt gedaan door Eurofins Lab Zeeuws-Vlaanderen in Graauw. Eurofins is onze vaste partner voor de analyses waardoor de compatibiliteit met voorgaande gegevens wordt gewaarborgd.

In 2018 [3] en 2019 [4] verschenen de eerste rapporten van Meten=Weten. De interpretatie van alle chemische analyseresultaten wordt in samenwerking met BAS (Buijs Agro-Services) en MEP (Mantingh Environment and Pesticides) gedaan. Een deel van 2021 is besteed aan het uitwerken van alle analyses en verwerken in een samenhangend rapport. Dit rapport is begin 2022 gepubliceerd.

Monsternames 2021
Bij particulieren: 26 juli, 10 augustus, 10 sept (2x), 10 nov (2x),
Openbare voorziening: 11 dec bij school Diever (2x)
De luchtmeting is gestart op 23 juli, de filters zijn verwisseld op 3 september, 13 oktober en 24 november

Werkbezoek Tweede Kamerlid
In het voorjaar kregen we een werkbezoek van de Partij voor de Dieren. Het Kamerlid Leonie Vestering en fractiemedewerker Donna Stolwijk lieten zich uitgebreid bijpraten over onze metingen, analyses en alles wat daar bij komt kijken.

Op de foto Guido Nijland en Leonie Vestering (TK-lid PvdD)

[2] www.metenweten.com/post/meten-weten-start-met-project-schone-sier
[3] https://static.wixstatic.com/ugd/13b638_5d7681d9dffa4817a3646e66e025ad82.pdf
[4] https://13b63821-3ad1-49da-bbdf-50f4b994dd06.usrfiles.com/ugd/13b638_8af9678e16f545e88f8ea913845c3a45.pdf

RECHT EN HANDHAVING

Meten=Weten wil haar doelstellingen het liefst bereiken door middel van overleg en was en is daarom terughoudend in het gebruik van juridische middelen, die in feite dwangmiddelen zijn.

Vòòr 2021 zijn er juridische acties door partners in gang gezet, met name de Stichting Bollenboos, Vereniging Milieudefensie en een particulier uit Uffelte. Dit leidde in 2021 tot enkele belangrijke uitspraken:

- In samenwerking met Milieudefensie en Bollenboos was Meten=Weten deelnemer in een beroep bij de Raad van State (RvS) tegen het bestemmingsplan buitengebied van de gemeente Westerveld. Op 21 juli 2021 werd dit bestemmingsplan vernietigd omdat er onvoldoende rekening is gehouden met de natuur, met name met de stikstofbelasting. De eerlijkheid gebiedt ons te zeggen dat aspecten die betrekking hadden op spuitvrije zones door de Raad van State niet zijn gehonoreerd. Milieudefensie en Meten=Weten hebben hier wel veel van geleerd en weten nu beter hoe de argumenten naar voren te brengen. Voorlopig heeft Westerveld geen adequaat bestemmingsplan buitengebied en moet men zich behelpen met de bestemmingsplannen Vledder, Diever, Dwingeloo en Havelte uit de vorige eeuw [5].

- Op 18 juni 2021 concludeerde de rechtbank Noord-Nederland tot vergunningplicht inzake de Wet natuurbescherming voor het gebruik van bestrijdingsmiddelen en het aanleggen van drainage in de nabijheid van het Holtingerveld [6]. Deze uitspraak leidde tot veel onrust in de agrarische sector. Want feitelijk betekent de uitspraak dat voor het gebruik van bestrijdingsmiddelen een natuurvergunning nodig is. Deze uitspraak kreeg veel media aandacht, zette de agrarische sector op zijn kop en bezorgde de bestuurders kopzorgen. De Provincie Drenthe is in Hoger Beroep gegaan om duidelijkheid over deze principiële kwestie te krijgen. Daar horen we dus meer van.

Handhavingsverzoeken in 2021

- Gezien onze terughoudendheid van juridische middelen hebben we als vervolg in 2021 slechts drie vergelijkbare handhavingsverzoeken gedaan en wel in Drenthe, Friesland en Overijssel. De bedoeling hiervan is om meer reacties van de provincies uit te lokken. Zoals verwacht zijn de handhavingsverzoeken door de provincies afgewezen en lopen en er nu drie procedures bij de rechter.

- Zoals elders in dit jaarverslag is te lezen zijn er analyses gemaakt van de meetresultaten van Meten=Weten. Op basis van deze resultaten hebben we naar de 12 provincies handhavingsverzoeken gestuurd [7] om een aantal bestrijdingsmiddelen niet langer toe te staan en om een spuitvrije zone van 1 km rond Natura 2000-gebieden aan te houden. Het gaat om 14 vluchtige stoffen die bij ons onderzoek zijn aangetroffen in Natura 2000-Gebieden. Gezien het eerdere rechterlijke besluit, waarbij de rechtbank Noord-Nederland bepaalde dat eigenlijk alle gebruik van bestrijdingsmiddelen een natuurvergunning behoeft, is dit een compromis voorstel. We weten, mede uit informele contacten, dat alle 12 provincies zeer met het verzoek van Meten=Weten in de maag zitten. Het leidde ook tot een gesprek met de Minister van Landbouw, de heer Staghouwer. Uitstel, uitstel, uitstel. Maar wij zijn geduldig. Eens kunnen we het voor de rechter brengen.

- We dienden na overleg met bezorgde omwonenden van Diever een handhavingsverzoek in bij de gemeente Westerveld tegen de teelt van pioenrozen in de omgeving van een school, kinderopvang, speelplaats en andere publieke voorzieningen. De gemeente verwees de kwestie naar het NVWA. Ook deze zaak loopt nog. (okt 2021)

[5] https://www.metenweten.com/post/raad-van-staten-vernietigt-derde-bestemmingsplan-westerveld-op-rij
[6] https://www.metenweten.com/post/groningse-rechtbank-geen-bestrijdingsmiddelen-meer-nabij-natuurgebiede[n]
[7] https://www.metenweten.com/post/handhavingsverzoek-stoffen-in-bestrijdingsmiddelen

Kritiek op Ctgb
Terecht kan de vraag opkomen, gezien onze handhavingsverzoeken en rechtszaken, waarom Meten=Weten zo veel doet aan natuurbescherming. Dat komt omdat er juridisch een groot verschil is tussen de bescherming van mensen en de bescherming van natuur. Bij natuurbescherming kunnen we rechtstreeks terugvallen op Europese regelgeving en kunnen zo via deze route ook mensen beschermen. De bescherming van mensen is in Nederland vrijwel compleet dichtgetimmerd op basis van het toelatingsbeleid van het Ctgb. Het Ctgb beweert dat in dit toelatingsbeleid alle aspecten van mogelijk schade of effecten voor de samenleving zijn onderzocht en middelen alleen worden toegelaten wanneer ze volkomen veilig zijn. Op deze bewering komt steeds meer kritiek, niet alleen van milieuorganisaties, onafhankelijke wetenschappers en milieujuristen [8] maar zelfs van individuele leden van het College [9].

Meten=Weten probeert gaten te schieten in het toelatingsbeleid. Dat doen we door het volgen van wetenschappelijk onderzoek en uitzoeken of de Europese wetgeving mogelijkheden biedt om omwonenden beter te beschermen (zoals bijvoorbeeld het Verdrag van Aarhus).

Informatie-, WOB-verzoeken
- November 2020 vroegen we het ministerie van LNV om de spuitgegevens van 2 bollentelers uit de gemeente Westerveld openbaar te maken. Op 31 mei 2021 ontvingen we deze gegevens, zij het onvolledig. Met deze gegevens konden we een gedeeltelijke vergelijking maken met de door ons aangetroffen stoffen en de toegepaste pesticiden. (mei 2021).

- We stuurden een aangetekende brief naar de NVWA (Nederlandse Voedsel en Waren Autoriteit) waarin we onze zorg uitspreken over de aanwezigheid van een porriehoop (bult met bollenafval) dichtbij bewoning en het gevaar voor de volksgezondheid door de resistente schimmel Aspergillus fumigatus. Ons verzoek om deze hoop te onderzoeken op Aspergillus en deze te laten verwijderen werd doorgestuurd naar de Regionale Uitvoeringsdienst Drenthe.

- We dienden een WOB-verzoek in bij het Ctgb naar de totstandkoming van het Aspergillus protocol.

- Via een WOB procedure bij de provincie kregen we inzage over de totstandkoming van de pilot duurzame Bollenteelt. Daarbij ging het om de informatie van drie betrokken bestuurslagen: Waterschap Drents Overijsselse Delta, provincie Drenthe, gemeente Westerveld. We lazen o.a. hoe de partijen het aanbod van Meten=Weten om mee te werken aan de voorbereiding op een “nette” manier afwimpelden. Ook stuitten we op een intern memo van de ambtelijke organisatie aan Gedeputeerde Staten. Lees hierover in het hoofdstuk politiek.

COMMUNICATIE EN PR

De Communicatie- en PR-groep fungeert als smeerolie binnen de organisatie. Leden van de PR-groep staan bellers te woord, beantwoorden mails, schrijven persberichten, teksten voor de website en de Nieuwsbrief en redigeren opiniestukken. Ze houden de agenda bij, onderhouden contacten met journalisten en organiseren de ALV’s. Hun belangrijkste taak is de doelstelling van Meten=Weten voor het voetlicht te brengen bij bestuurders, politici en burgers.

Brief en Protestlied
In juni stuurden we een open brief aan formateur Mariette Hamer met als kop: *Maak het platteland weer gezond*. We wilden naast de lobby van de reguliere voedsel- en landbouwindustrie ook een ander geluid laten horen bij de onderhandelingen voor een nieuw kabinet. Onze brief werd ondertekend door 180

[8] https://www.trouw.nl/duurzaamheid-natuur/twijfels-over-instantie-die-beslist-over-landbouwgif~b1c2a33b/
[9] https://www.trouw.nl/duurzaamheid-natuur/we-willen-naar-een-gifvrij-milieu-maar-verboden-stoffen-blijven-op-de-markt-komen~bd892a60/

organisaties, bedrijven en individuen. Deze actie werd door andere groepen overgenomen en kreeg zo een bescheiden sneeuwbaleffect [10].

We schreven niet alleen een Open Brief met 180 anderen, maar we stuurden ook onze gezongen boodschap: **Nederland is ook van ons: geef ons weer de vogels en vlinders terug [11].** De tekst is geschreven door Meten=Weten voorzitter Rob Chrispijn. Vanwege de corona maatregelen konden er helaas niet meer dan 50 leden meezingen.

NPO4

In het voorjaar besteedde Lex Bohlmeijer van het NPO4 programma Passagio op zijn fietstocht door Drenthe aandacht aan de "dissonanten in de muziek en natuur". Daarbij ging het over de bollenvelden op de historische es van Dwingeloo en kwam Joke Kolthof als aanwonende uitgebreid aan het woord [12]. In een latere uitzending liet Bohlmeijer het Meten=Weten protestlied horen.

Franse filmploeg

Op 4 november kregen we een cameraploeg van France 5 op bezoek die een documentaire maakte voor het programma *Sur Le Front* dat over het gebruik van pesticiden ging. De ploeg filmde bij de school in Diever waarnaast een pioenrozenveld werd aangelegd. [13]

[10] https://www.metenweten.com/post/plattelandsbewoners-laat-u-horen
[11] https://www.youtube.com/watch?v=FDrU-msF8hE
[12] https://www.nporadio4.nl/uitzendingen/passaggio/738c64c3-0834-4311-8538-7ff436f4d66e/2021-05-18-passaggio
[13] https://www.metenweten.com/post/franse-cameraploeg-filmt-in-westerveld

Duurzame top 100 Trouw
Hoewel we ons niet officieel hadden aangemeld voor de Duurzame 100 van Trouw belandden we toch op 27ste plaats.

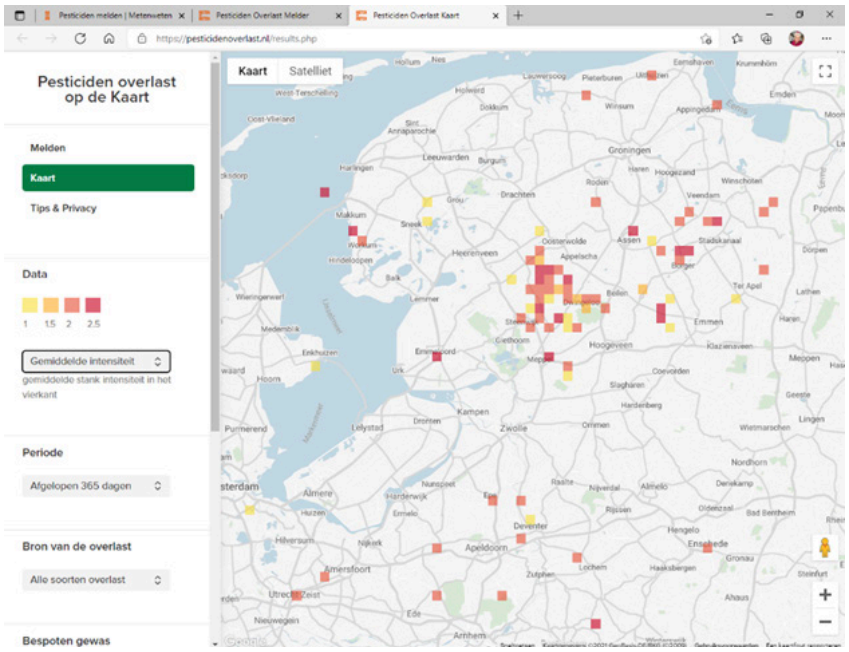

Pesticiden overlast melder
Begin mei lanceerden we de pesticiden-overlast-melder op de Meten=Weten website. De app is gemaakt in samenwerking met het Brabants Burgerplatform dat al eerder een stank-op-de-kaart-app ontwikkelde.
De app is voor Meten=Weten vooral interessant om op de kaart te zien waar precies overlast ervaren wordt en om meer zicht te krijgen welke klachten mensen ervaren.[14].

Op foto schermopname 11 oktober 2021

Op 20 juni, een maand na de start noteerden we al de 100ste melding, eind 2021 waren er meer dan 400 meldingen en vele noodkreten.
Behalve over de bloembollenteelt kwamen er ook klachten binnen over bespuitingen bij aardappelteelt en over glyfosaat.

Een willekeurige greep uit de reacties:

Ramen, deur dicht. Klachten chemische stank: hoofdpijn, loopneus, oogirritaties, slecht humeur. Zo kan je niet leven!

Spuiten tijdens harde wind, boer aangesproken. Die geeft aan dat het voedingsstoffen zijn. Last van slijmvliezen.

Sterke chemische geur. Alle ramen doe je dicht. Dit geeft geen gezond gevoel. Ik word er angstig van.

Kinderdagverblijf direct omgeven met fruitboomgaarden, niet afgeschermd door hagen. Kinderen spelen buiten tijdens spuiten.

Mijn man en buurman hebben allebei Parkinson. Wij wonen dicht bij bollenvelden.

Wij hebben een kampeerterrein , er werd op 6 meter afstand van kampeerders gespoten.

De geur is zo ondraaglijk dat ik niet naar buiten ga.

Zo triest: dinsdag gif op de uien, woensdag op de lelies en nu (donderdag) weer op de uien. Dit moet toch een keer stoppen!!

Er wordt weer gespoten. In 9 dagen is dit de 4e keer. Het is echt ongelooflijk dat dit kan in Nederland.

Last van m'n ogen na het bespuiten van aardappelen (in tent op camping, 20 meter afstand van bespoten gewas.)

[14] https://metenweten.pesticidenoverlast.nl/app/

POLITIEK

In de politiek hebben we met vier bestuurslagen te maken: Gemeente, Provincie, Rijk en Europa. We zullen ze afzonderlijk bespreken:

GEMEENTE WESTERVELD

Vanuit de gemeenteraad was Bureau ANNE gevraagd ondersteuning te geven bij het organiseren van een serie dialoogavonden waarbij de raad in gesprek wilde met een groot aantal stakeholders [15]. Zij hoopte daarmee de impasse tussen telers en omwonenden te doorbreken en passende oplossingen te vinden.

Op 18 maart en 1 april 2021 werden twee dialoogavonden gehouden: de ene met de georganiseerde bewoners zoals Meten=Weten en de andere met de telers en akkerbouwers. Bureau ANNE heeft daarvan verslagen gemaakt, die weer hebben geleid tot een eindpresentatie [16]. Daarin wordt in ieder geval vastgesteld dat de gesprekken een zeker 'common ground' hebben opgeleverd en dat er een momentum is om de dialoog voort te zetten. Het bureau doet daarbij concrete voorstellen. Echter parallel aan het traject van bureau ANNE werd in de provincie buiten ieders gezichtsveld om, gewerkt aan het Programma Duurzame Bollenteelt (zie hoofdstuk provincie). Voor de meerderheid van de Raad van Westerveld reden om het advies van Bureau ANNE slechts ter kennisgeving aan te nemen en er vervolgens niets meer mee te doen.

PROVINCIE

In 2021 ontwikkelde de Provincie met telers en hun organisaties het Programma Duurzame Bollenteelt.
Het *Programma Duurzame Bollenteelt* [17] is onderdeel van het Uitvoeringsprogramma Toekomstvisie Gewasbeschermingsmiddelen 2030. Aanleiding voor deze pilot was de jarenlange bollenonrust in Westerveld en het rapport *Uitgesproken* [18]van Marga Kool en Martha Buitenkamp. De onrust werd er niet minder om. Het grote struikelblok was dat essentiële aanbevelingen uit het rapport *Uitgesproken* niet waren meegenomen in de opzet.

> *Gevraagd wordt een helder en consistent beleid en maatregelen op het snijpunt van landbouw, volksgezondheid en ruimtelijke ordening. Dit moet gepaard gaan met een grote aandacht voor de onderlinge verhoudingen (welzijn, leefbaarheid en samenlevingsopbouw) op het platteland.*

Alleen de telers en hun organisaties waren bij de opzet betrokken, terwijl Meten=Weten in de voorbereiding totaal buiten spel was gezet. Burgers kwamen alleen in beeld in het onderdeel ii:
Het gesprek op gang brengen om meer wederzijds begrip te krijgen om maatschappelijk draagvlak voor de teelt en de richting van verduurzaming te creëren.
De frustratie bij Meten=Weten over het optreden van de Provincie was groot. Op 16 juni spraken we in bij de Commissie Omgevingsbeleid om de Statenleden alsnog te overtuigen het Programma aan te passen. Dat is niet gelukt. Bij RTV Drenthe verscheen een correct en verhelderend verslag over deze vergadering van de Commissie OGB [19].

CvdK als bemiddelaar

Om beweging te krijgen in het vastgelopen bollenconflict nam de CvdK, mevrouw Klijnsma, het initiatief om als 'bemiddelaar en gespreksleider' op te treden en startte verkennende gesprekken. Meten=Weten heeft diverse malen met haar gesproken zowel formeel als informeel. We hebben altijd consequent aangegeven in deze gesprekken maar ook schriftelijk, dat we afstand nemen van het Programma Duurzame Bollenteelt zoals dat gepresenteerd is en dat ruimtelijke ordening (spuitvrije zones) onderdeel moet zijn van het programma. Verder hebben we gemeld dat we vooral willen communiceren met bestuurders, omdat de verantwoordelijkheid op dat niveau ligt, zoals immers al in rapport *Uitgesproken* staat: 'De overheid is aan

[15] https://www.wijzijnanne.nl/artikelen/dialoog-impasse-bollenteelt-in-westerveld
[16] https://www.progressiefwesterveld.nl/wp-content/uploads/2021/07/Presentatie-ANNE-20-mei-opbrengst-dialoogavonden-2.pdf
[17] https://13b63821-3ad1-49da-bbdf-50f4b994dd06.usrfiles.com/ugd/13b638_6af798438b014fd0ab4a34f8dbfdf2bc.pdf
[18] https://www.metenweten.com/post/rapport-uitgesproken
[19] https://nos.nl/regio/drenthe/artikel/147112-uitdijende-bollen-en-lelieteelt-moet-aan-banden-worden-gelegd

zet'. Ondanks alle inspanningen bleek er binnen het College van Gedeputeerde Staten geen enkele bereidheid te zijn om te bewegen. Men hield krampachtig vast aan het coalitieakkoord: '*Vanuit de provincie leggen we de landbouw geen extra regels op bovenop de landelijke regels.'* Punt!

Daarop begon mevrouw Klijnsma een ingewikkelde constructie met gesprekstafels die expliciet buiten de pilot zouden worden gehouden en waarvan '*de opbrengst mogelijke bouwstenen konden zijn voor een nieuwe coalitie na de verkiezingen'*. We zaten in een lastig dilemma. Wel meedoen met het vooruitzicht dat we toch voor de zoveelste keer in een dialoogvorm zouden belanden [20] of niet meedoen met het risico dat we op een negatieve manier zouden worden geframed. We besloten om wél mee te doen. Meer over het verloop van de gesprekstafels leest u in het volgende jaarverslag.

Politieke onwil
Gedeputeerde Staten hebben zich altijd op het standpunt gesteld dat spuitvrije zones juridisch onmogelijk zijn. Maar via een WOB procedure kwamen we een ambtelijk memo aan Gedeputeerde Staten over ruimtelijke opties op het spoor. Daarin stond dat algemene maatregelen lastig zijn, maar locatie specifieke maatregelen wel degelijk kunnen. Dat vraagt wél om politieke wil van de bestuurder. Wij hebben dit memo gedeeld met een paar fracties in de Provinciale Staten. Gelukkig zijn er enkele politici die net zo vasthoudend zijn als wij en niet opgeven.

RIJK
In maart 2021 kozen we een nieuw parlement. De formatie duurde bijna een jaar. In die tussentijd werden veel onderwerpen controversieel verklaard waardoor de commissie LNV een beetje stilstond. Er is veel tijd besteed aan inhoudelijke bijeenkomsten, die voor ons ook interessant en leerzaam waren. De tweewekelijkse procedurevergadering waarin de Kamerleden de planning en agenda bepalen is handig om te volgen, de Techniche Briefings (TB's) zijn inhoudelijke bijeenkomsten met externe deskundigen, zoals de TB over Gemeenschappelijk Landbouwbeleid/ Nationaal Strategisch Plan, of - onvermijdelijk- een paar TB's over de stikstofproblematiek. We hebben geïnvesteerd in het opbouwen van goede relaties met politici en verdieping in de onderwerpen.

Resistentie schimmel Aspergillus fumigatus
In december 2019 kwam in het nieuws dat van ernstig zieke coronapatiënten één op de vier besmet bleek te zijn te zijn met de schimmel Aspergillus fumigatus [21]. Zo'n 15% van deze patiënten had een resistente variant en was daardoor nagenoeg onbehandelbaar. En dat terwijl artsen al vele jaren de noodklok luidden [22] en er al sinds 2010 in de Kamer over gesproken wordt.

De schimmel Aspergillus fumigatus wordt resistent door het gebruik van azolen [23] (schimmelbestrijdingsmiddelen) in de bloembollenteelt. Compostbulten met rottend plantafval (porriehopen) zitten vol met deze schimmel, maar alleen met de resistente variant omdat de schimmel gedurende de teelt met azolen is behandeld. Daarvan wordt de schimmel resistent, ook voor medicatie met medische azolen. Meten=Weten nam in 2019 een monster uit zo'n composthoop en vond een onthutsende hoeveelheid pesticiden waaronder acht azolen. N.a.v. de berichten in de media stuurde Meten=Weten een brandbrief naar Minister van Medische Zaken Van Ark [24]. De compostbulten liggen immers dicht bij woningen.

Gelukkig besloot het Ctgb in de vergadering van 24 februari 2021 om het wettelijk gebruiksvoorschrift aan te scherpen voor middelen met schimmel bestrijdende azolen, toegepast in de bloembollen- en bolbloementeelt. Bij het aangepaste gebruiksvoorschrift hoort een protocol dat de juiste verwerking vastlegt. Het protocol schrijft voor dat azoolhoudend afval moet worden afgedekt en ten hoogste twee weken mag worden opgeslagen. Het mag onder strikte voorwaarden worden verbrand, vergist of gecomposteerd en uitgereden.

Voor ons bleef de vraag waarom het zolang heeft geduurd voordat er (relatief eenvoudige) maatregelen genomen werden. We schreven daarover een opinie in het DvhN [25].

[20] https://www.metenweten.com/post/bollenverzet-in-westerveld-en-drenthe-van-2001-t-m-2021
[21] https://www.metenweten.com/post/giftige-compostbulten
[22] https://eenvandaag.avrotros.nl/item/artsen-luiden-de-noodklok-over-dodelijke-schimmelinfectie/
[23] https://13b63821-3ad1-49da-bbdf-50f4b994dd06.usrfiles.com/ugd/13b638_01ff1316c40541a796d732e034508e13.pdf
[24] https://13b63821-3ad1-49da-bbdf-50f4b994dd06.usrfiles.com/ugd/13b638_0adbe2c8139443a9b334eda4001cd6a4.pdf
[25] https://dvhn.nl/meningen/Opinie/Hoeveel-mensen-moeten-nog-sterven-door-pesticiden-voor-de-overheid-ingrijpt-26701147.html

EUROPA

Zienswijze

We dienden een Zienswijze in na aanleiding van de subsidieaanvraag door de bollensector voor lelieprotomotie in Aziatische landen van € 1.500.000,-. In het licht van de Boer tot Bord strategie vonden we het absurd om deze sector financieel te promoten met het doel om de export te stimuleren. We kregen een brief met de mededeling dat eind 2021 de selectie zou worden gemaakt. We komen er in het digitale labyrint van de EU niet achter of de aanvraag is toegekend.

Oproep Frans Timmermans

In een aflevering van Vroege Vogels op 15 maart 2020 deed Eurocommissaris Frans Timmermans een dringende oproep aan de luisteraars om ideeën te leveren hoe we de biodiversiteit kunnen redden. Meten=Weten stuurde hem per omgaande een brief met een beschrijving van ons onderzoek in de natuur [27] waarbij we tot diep in diverse N2000-gebieden bestrijdingsmiddelen vonden. We suggereerden hem om met spoed meer onderzoek te laten doen naar de invloed van vluchtige pesticiden op de insectenpopulatie. Deze stoffen kunnen immers mede oorzaak zijn van de afname van insecten en het zou in het kader van 'het redden' van de biodiversiteit wel eens noodzakelijk kunnen zijn om het gebruik van pesticiden die vervluchtigen te beëindigen.

We kregen een brief terug van het hoofd van de eenheid Pesticiden en Biociden van de Europese Commissie, die ons namens Frans Timmermans bedankte en ons enkele nuttige wetenswaardigheden over het Europees pesticiden beleid aanreikte.

Verouderde Richtlijn

Begin december 2021 stuurden we wederom een brief naar de Europese Commissie, waarin we specifiek wezen op Richtlijn 2009/128/EG [28] die dateert uit de tijd dat er onvoldoende besef was dat pesticiden zich (veel) verder verspreiden dan enkele meters van de spuitkop. In artikel 12 van deze Richtlijn staat een verbod op het gebruik van bestrijdingsmiddelen **in** kwetsbare- en Natura 2000-gebieden. Nu we door eigen onderzoek weten dat sommige bestrijdingsmiddelen die **naast** deze gebieden gespoten worden zich kilometers ver verspreiden, vroegen we hoe we dit verbod moesten interpreteren. De intentie van artikel 12 is immers dat er geen bestrijdingsmiddelen op beschermde natuurgebieden mogen komen. Dat betekent dat de tekst van de Richtlijn aangescherpt zou moeten worden om de zekerheid te krijgen dat er ook daadwerkelijk niets in die gebieden terecht komt, bijvoorbeeld door het gebruik van sommige vluchtige pesticiden te verbieden en door ruimtelijke ordening maatregelen (spuitvrije zones).
Daarop ontvingen we een weinig bevredigend antwoord met slechts de mededeling dat er werd gewerkt aan aanpassing 2009/128/EG, maar verder geen inhoudelijk reactie.

Inmiddels (2022) kennen we de inhoud van de aanpassing van de Richtlijn 2009/128/EG. De registratieplicht van het gebruik van pesticiden wordt weliswaar uitgebreid, maar de instelling van spuitvrije zones blijft beperkt tot drie meter van kwetsbare locaties, zoals plaatsen waar mensen wonen en samenkomen en beschermde natuur. Dit is vele malen minder dan Meten=Weten nastreeft en veel te weinig om de biodiversiteit 'te redden', waartoe Frans Timmermans bij Vroege Vogels zo hartstochtelijk opriep.

[26] https://www.nporadio1.nl/fragmenten/vroege-vogels/03caadc5-a24d-4b19-baa7-789a2dd7eeff/2020-03-15-frans-timmermans-moeder-natuur-laat-dagelijks-weten-dat-ze-het-zat-is
[27] https://13b63821-3ad1-49da-bbdf-50f4b994dd06.usrfiles.com/ugd/13b638_8af9678e16f545e88f8ea913845c3a45.pdf
[28] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32009L0128

	METEN=WETEN	
Reknr		
	STAND T/M 31-12-2021	REALISATIE 2021
	OPBRENGSTEN	
301	Rente Triodos bank	-
302	giften algemeen	9.467,00
303	contributie leden	2.180,00
306	Giften Project grondmonsters Analyse	400,00
	TOTAAL OPBRENGSTEN	12.047,00
	KOSTEN	
401	Project grondmonsters Analyse	6.127,67
402	Project luchtfilters Analyse	1.005,51
403	Project regen,pomp, huenderweg, water en haaranalyse	411,40
404	Overige Analyses	411,40
405	Website Metenweten.com	151,25
406	Materiaal	257,57
407	promotie activiteiten	1.851,76
408	Kosten zaalhuur en consumpties	350,00
409	Triodos Bank rekening courant	206,40
410	Abonnementen	188,76
413	Molly payments	0,01
	TOTAAL KOSTEN	10.961,73
	opbrengsten	12.047,00
	kosten	10.961,73
	Saldo	1.085,27

	SALDO BANK 31 DECEMBER 2020	€	17.793,46
	HUIDIG SALDO BANK TM 31 DECEMBER 2021	€	18.878,73

VOOR EEN GEZONDE LEEFOMGEVING ZONDER PESTICIDEN

METEN=WETEN

VERKLARING

OPBRENGSTEN

302 GIFTEN: SPREEKT VOOR ZICH
303 CONTRIBUTIE LEDEN: AFSPRAAK NU ALLEEN BIJ AANMELDING, VERDER GIFTEN EN DONATIES.

KOSTEN:

401 BUYS AGRO SERVICES
402 KWALIS LABORATORIUM
403 MEP ONDERZOEK EN ADVIESBUREAU M.Mantingh
404 MEP ONDERZOEK EN ADVIESBUREAU M.Mantingh ONDERZOEK STUIFMEEL EN DODE BIJEN
405 CONTROLLED ESCAPE ONDERHOUD WEBSITE
406 PORTOKOSTEN HANDHAVINGSVERZOEKEN EN OVERIGE KANTOORKOSTEN
407 ADVERTENTIES WESTERVELDER. WOLDER ENZ, MUZIEK"NEDERLAND IS OOK VAN ONS"
408 JAARVERGADERING E.D.
409 BANKKOSTEN TRIODOS
410 BOER & BUNDER
413 OPZETTEN BETALINGSYSTEEM MOLLY PAYMENTS DONATIES, LIDMAATSCHAP WEBSITE